

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ - ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ (ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ/ΤΟΠΙΚΕΣ) ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ:

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 1.3: «Έρευνες καταγραφής εμπορικής δραστηριότητας και επαγγελματικών στεγών σε εμπορικούς πόλους»

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ:

«Ανάπτυξη και λειτουργία μηχανισμού του ΙΝΕΜΥ/ΕΣΕΕ για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εφαρμογή των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και προστασίας», και Πακέτου Εργασίας 1: Μηχανισμός στήριξης του ΙΝΕΜΥ για τη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικών για την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση
κωδικός ΟΠΣ (MIS) 5000966

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η προβληματική της έρευνας

Η προβληματική της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη της αντανάκλασης των σημερινών κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών και των ραγδαίων αλλαγών που έχουν συντελεστεί σε αυτές τα τελευταία χρόνια, στη χωρική και λειτουργική διάρθρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά και στη βιωσιμότητα αυτής μέσα σε ένα εξαιρετικά ασταθές οικονομικό περιβάλλον. Για το λόγο αυτό, απογράφεται πλέον συστηματικά, το σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε προσεκτικά επιλεγμένες- αντιπροσωπευτικές περιοχές της χώρας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη χωρική διάσταση των κλειστών καταστημάτων καθώς και στην ανάδειξη χωρικών συγκεντρώσεων ομοειδών επιχειρήσεων που δημιουργούν επιμέρους εμπορικές πιάτσες, γεγονός που πιθανόν να τις κάνει λιγότερο ευάλωτες σε συνθήκες κρίσης.

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι οι αλλαγές που συντελούνται στη οικονομία τα τελευταία χρόνια επηρεάζουν σημαντικά τη χωροταξία των επιχειρήσεων, είναι επίσης διαπιστωμένο ότι οι χωροταξικές ανακατατάξεις των επιχειρήσεων επενεργούν και εκείνες με τη σειρά τους στις καταναλωτικές συμπεριφορές. Οι μετεγκαταστάσεις των επιχειρήσεων, η δημιουργία νέων εμπορικών ζωνών, τα νέα εμπορικά πάρκα αποτελούν λίγα μόνο παραδείγματα σύγχρονων ανακατατάξεων με σημαντική επίδραση στα καταναλωτικά πρότυπα.

Επιπλέον η χωρική διάσταση μας δίνει το πλεονέκτημα συσχετισμού των ευρημάτων της παρούσας έρευνας με άλλα στοιχεία που έχουν αυστηρά χωρική διάσταση (πχ ζώνες αντικειμενικών αξιών και συντελεστές εμπορικότητας, προσβασιμότητα- προσπελασμότητα κλπ).

Σήμερα, είναι γνωστό ότι η κατανάλωση δεν εστιάζεται μόνο στο εμπόρευμα αυτό καθαυτό αλλά έχει επεκταθεί και στην κατανάλωση τόπων αλλά και συμβολισμών σχετικών ή άσχετων με το προς πώληση προϊόν. Με άλλα λόγια, η αγορά αγαθών/εμπορευμάτων ενδέχεται να περιλαμβάνει και την κατανάλωση των τόπων εμπορίου αυτών καθαυτών. Οι τόποι αυτοί αποτελούν ταυτόχρονα το φυσικό πεδίο της ανταλλαγής εμπορευμάτων αλλά και συμβολικές/μεταφορικές περιοχές. Αναδεικνύεται λοιπόν έτσι μία νέα γεωγραφική διάσταση του εμπορίου, στο πλαίσιο της οποίας, όταν γίνεται λόγος για το «**εμπορικό κέντρο**» ενός γεωγραφικά καθορισμένου χώρου, δεν αναφερόμαστε μόνο σε έναν τόπο πώλησης και αγοράς εμπορικών προϊόντων, αλλά σε έναν πολυλειτουργικό και ετερογενές πεδίο δραστηριοτήτων.

Επιχειρώντας τη διατύπωση ενός λειτουργικού ορισμού του «εμπορικού κέντρου», αυτό θα μπορούσε να περιγραφεί ως μια σαφώς ορισμένη περιοχή η οποία χαρακτηρίζεται από τα εξής:

- Εύκολη πρόσβαση με μέσα μαζικής μεταφοράς
- Πολύ έντονη συγκέντρωση επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου
- Έντονη συγκέντρωση επιχειρήσεων εστίασης
- Σημαντική συγκέντρωση άλλων επιχειρήσεων υποστηρικτικών του εμπορικού κέντρου.

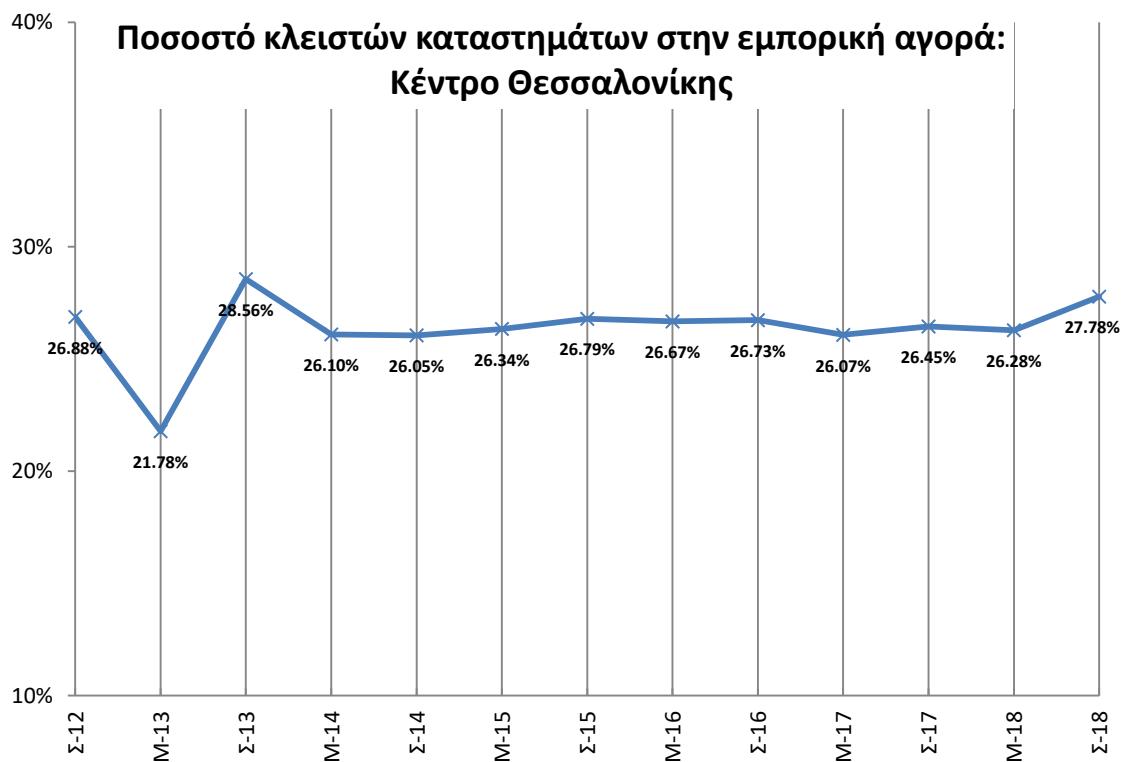
**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Η αναλογία των κλειστών επαγγελματικών στεγών στην εμπορική αγορά της Θεσσαλονίκης, μετά τις σταθεροποιητικές τάσεις που καταγράφηκαν κατά την περίοδο Μάρτιος 2014 έως Μάρτιος 2018, εμφανίζει αύξηση και μάλιστα σημαντική (1,5%), προσεγγίζοντας έτσι κατά πολύ το ιστορικό υψηλό του Σεπτεμβρίου του 2013.

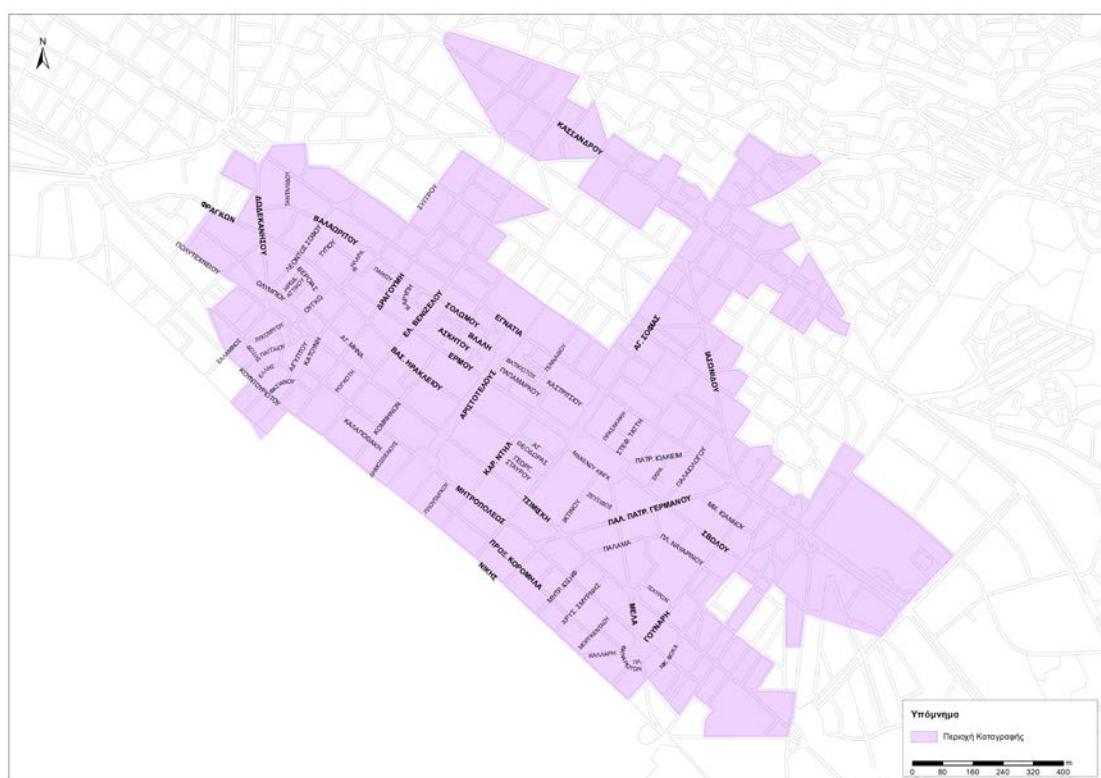

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η συνολική απογραφή και χαρτογράφηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εμπορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης πραγματοποιείται σήμερα για 13^η φόρα (από τον Σεπτέμβριο 2012 σε εξαμηνιαία βάση) μέσω της επιτόπιας παρατήρησης, δίνοντας πλέον τη δυνατότητα για συστηματική και συγκριτική παρακολούθηση των αλλαγών που συντελούνται στο εμπορικό κέντρο.

Ειδικότερα για τη Θεσσαλονίκη, με βάση τις ποικίλες διαστάσεις που συνθέτουν την έννοια του εμπορικού κέντρου, έχει οριστεί το απογραφικό πεδίο που παρουσιάζεται με μωβ χρώμα στους χάρτες που ακολουθούν (1α & 1β).

Χάρτης 1α : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης: Οριοθέτηση περιοχής απογραφής

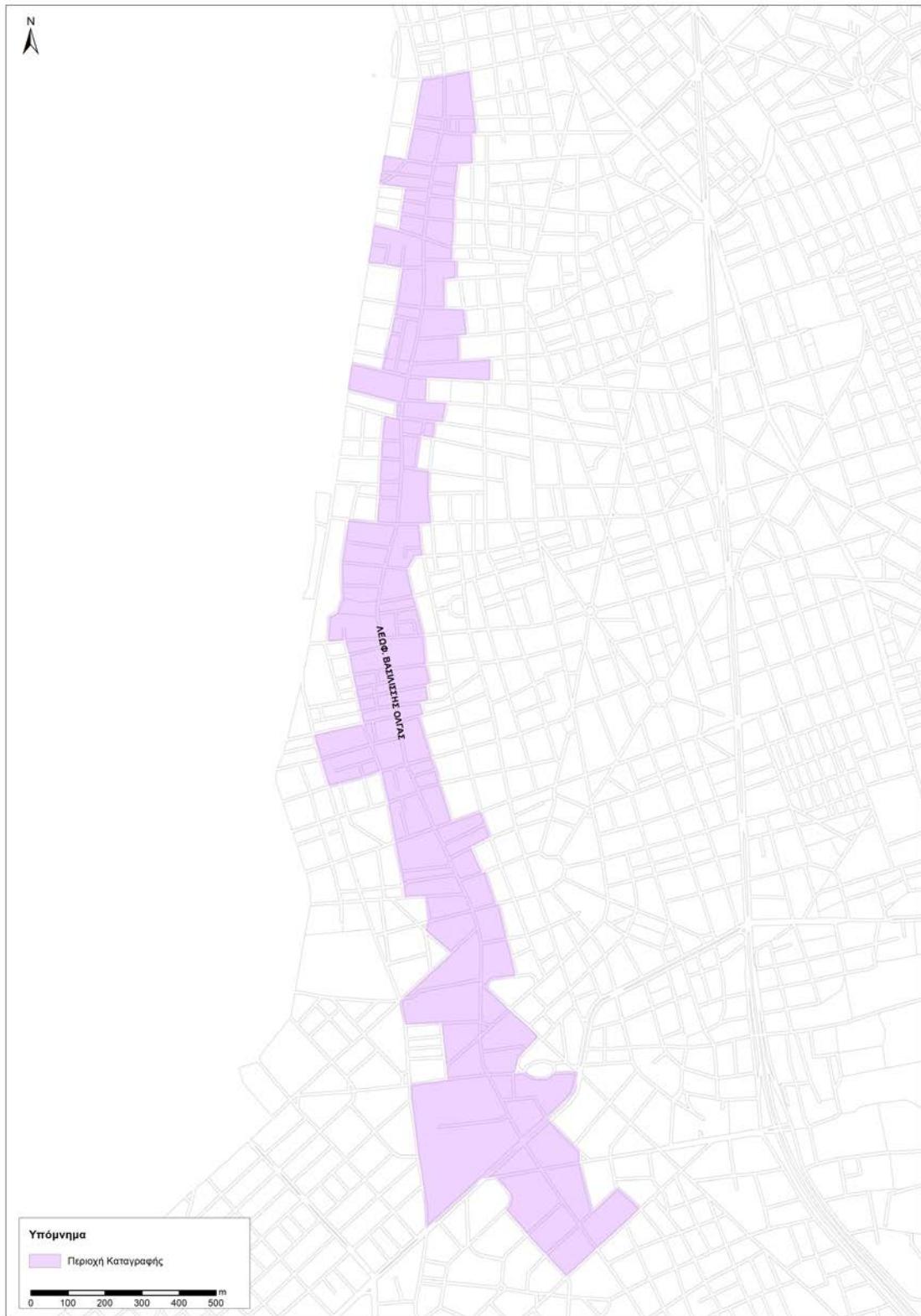

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χάρτης 1β : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης-Βασιλίσσης Όλγας οριοθέτηση περιοχής απογραφής

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

A. Χωρικές συγκεντρώσεις των επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης: Ανάλυση ανά επιχειρηματικό κλάδο

Είναι σαφές ότι η αναλογία των διαφορετικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε ένα παραδοσιακό εμπορικό κέντρο ποικίλει, διαμορφώνοντας την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του εκάστοτε εμπορικού κέντρου. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κοινός τόπος είναι η αριθμητική υπεροχή των εμπορικών επιχειρήσεων.

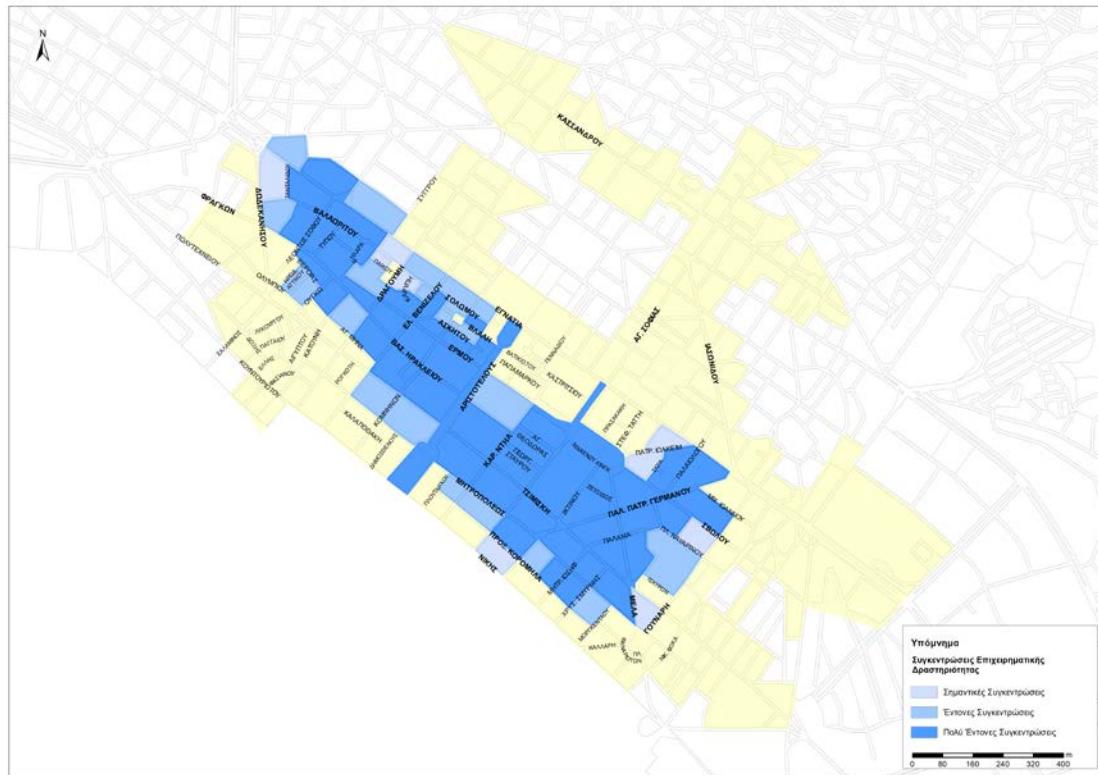
Στο χάρτη 2 φαίνεται η συγκέντρωση του συνόλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο κέντρο της πόλης όπως αυτή προκύπτει από τη χαρτογράφηση της πυκνότητας της επαγγελματικής στέγης. Στα οικοδομικά τετράγωνα που στο χάρτη απεικονίζονται με έντονο χρώμα, παρατηρείται μεγαλύτερο πλήθος επαγγελματικών στεγών σε σύγκριση με τα υπόλοιπα του απογραφικού πεδίου.

Για την ανάδειξη των κλαδικών συγκεντρώσεων έχει επιλεχθεί ο δείκτης **Getis-Ord Gi*** που στη διεθνή βιβλιογραφία συναντάται και ως **hot spot analysis**. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου και μετράει τη συγκέντρωση ομοειδών επιχειρήσεων στο οικοδομικό τετράγωνο συνυπολογίζοντας όμως και τις συγκεντρώσεις που παρατηρούνται στα γειτονικά οικοδομικά τετράγωνα, πράγμα που αποδίδει με καλύτερη ευκρίνεια την έννοια της πιάτσας (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δείκτη βλ. στο παράρτημα II).

Όπως αποτυπώνεται στο χάρτη (2), οι πολύ έντονες συγκεντρώσεις επαγγελματικής στέγης παρουσιάζονται στα οικοδομικά τετράγωνα εκατέρωθεν κεντρικών δρόμων του εμπορικού κέντρου και εξασθενούν όσο απομακρυνόμαστε από αυτούς. Ξεκινώντας από Βορειοδυτικά προς Νοτιοανατολικά, το φαινόμενο παρατηρείται στις οδούς Βαλαωρίτου, Βασιλέως Ηρακλείου, Τσιμισκή, και Παλαιών Πατρών Γερμανού. Είναι χαρακτηριστικό ότι βορειότερα της Εγνατίας, ανατολικότερα της Γούναρη και νοτιότερα της Πολυτεχνείου έως την Αριστοτέλους δεν υπάρχουν υψηλές συγκεντρώσεις επαγγελματικών στεγών.

Χάρτης 2 : Εμπορική αγορά κέντρο Θεσσαλονίκης - Χωρικές συγκεντρώσεις επαγγελματικής στέγης

Πέρα από τη γενική χωροθέτηση της επαγγελματικής στέγης μπορούμε να διακρίνουμε επιμέρους εμπορικές πιάτσες. Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας επιλέχθηκε (βάσει του πλήθους που φαίνεται να εμφανίζουν) να απεικονιστούν οι συγκεντρώσεις των παρακάτω επιμέρους κλάδων:

- ΕΝΔΥΣΗ -ΥΠΟΔΗΣΗ: 47.71 Λιανικό εμπόριο ενδυμάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα & 47.72 Λιανικό εμπόριο υποδημάτων και δερμάτινων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα
  - ΤΡΟΦΙΜΑ: 47.21-47.25 & 47.29 Όλοι οι κλάδοι που αφορούν το εμπόριο τροφίμων
  - ΕΣΤΙΑΣΗ: 56.10-56.30 Όλοι οι κλάδοι που αφορούν την εστίαση
  - ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΕΙΑ: 47.77 Λιανικό εμπόριο ρολογιών και κοσμημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι αναλογίες των κλάδων επί του συνόλου των καταγεγραμμένων επιχειρήσεων για το 2018 το μήνα Σεπτέμβριο.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ: ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018
Super Market, παντοπωλεία	2.31%
Τρόφιμα/ποτά	8.66%
Ένδυση	17.92%
Υποδήματα / δερμάτινα είδη	5.06%
Οικιακός εξοπλισμός	2.15%
Λευκά είδη / χαλιά	2.57%
Κιγκαλερία	1.76%
Ηλεκτρικές συσκευές	1.58%
Βιβλιοπωλεία / χαρτοπωλεία	1.24%
Παιχνίδια / αθλητικός εξοπλισμός	1.69%
Η/Υ τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός	0.80%
Κοσμήματα / ρολόγια	4.15%
Φαρμακευτικά / καλλυντικά	5.73%
Λοιπές δραστηριότητες λιανικού εμπορίου	10.22%
ΣΥΝΟΛΟ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	65.85%
Εστίαση	17.45%
Άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	16.70%

Αναλυτικότερα, με βάση την κατανομή της ενεργού επιχειρηματικότητας, το λιανικό εμπόριο σημειώνει ισχυρή παρουσία στην εμπορική αγορά της Θεσσαλονίκης, καθώς σχεδόν τα 2/3 των επιχειρήσεων του πεδίου αφορούν στο λιανικό εμπόριο. Στην αγορά της Θεσσαλονίκης, σημαντικοί είναι οι κλάδοι ένδυσης και υπόδησης (22,98%), αλλά και ο κλάδος της εστίασης (17,45%).

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η χαρτογράφηση των μεγαλύτερων κλάδων για το εμπορικό κέντρο της Θεσσαλονίκης.

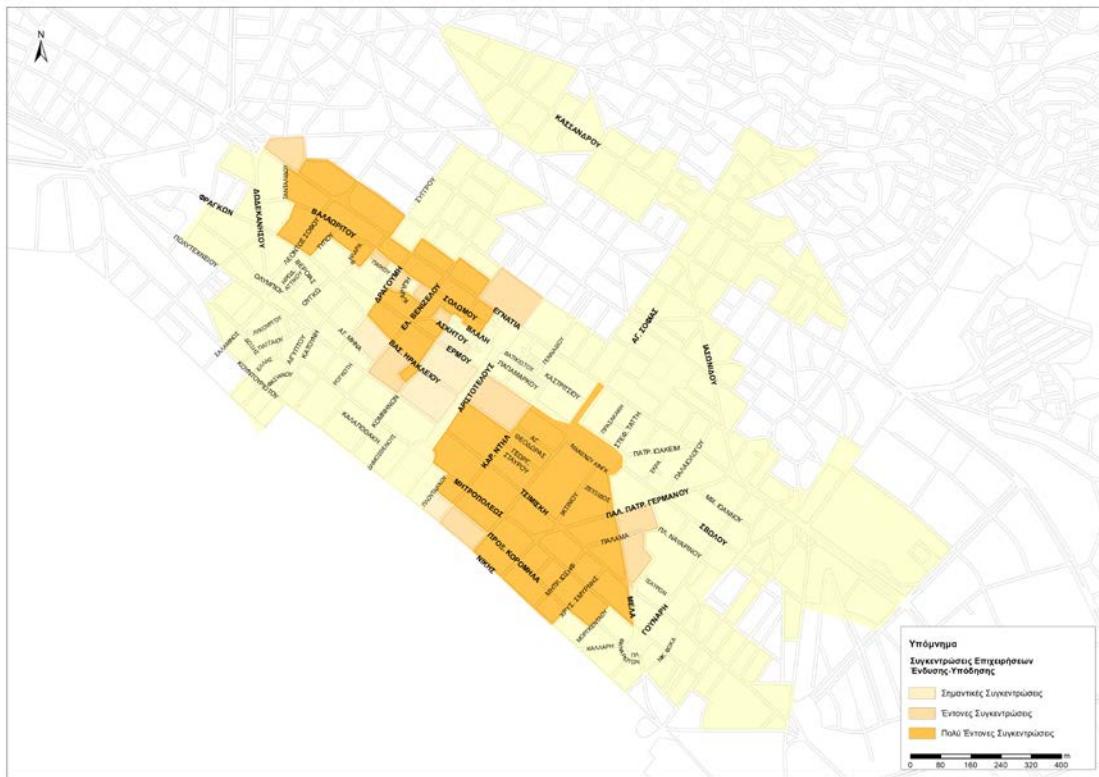

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χάρτης 3 : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης- Χωρικές συγκεντρώσεις λιανικού εμπορίου ΕΝΔΥΣΗΣ -ΥΠΟΔΗΣΗΣ

Στο χάρτη 3 παρατηρείται πολύ έντονη συγκέντρωση επιχειρήσεων «ένδυσης-υπόδησης» σε δύο διακριτές περιοχές του κέντρου της Θεσσαλονίκης. Η μεγαλύτερη σε έκταση από τις τρεις περιοχές αφορά οικοδομικά τετράγωνα που περικλείονται από τις οδούς Αριστοτέλους, Ερμού, Μελά και Λεωφόρο Νίκης. Η άλλη περιοχή είναι στο Βορειοδυτικό τμήμα του απογραφικού πεδίου και περικλείεται από τις οδούς Κομνηνών, Εγνατία, Λέοντος Σοφού και Βασιλέως Ηρακλείου.

Σε επίπεδο δρόμου το πρότυπο που έχει παρατηρηθεί και σε προηγούμενες μελέτες φαίνεται να διατηρείται, με το 39,84% των επιχειρήσεων ένδυσης-υπόδησης (353 από τις 886 ενεργές επιχειρήσεις του κλάδου) να είναι εγκατεστημένες στις οδούς Εγνατία (14,11%), Τσιμισκή (13,88%), Μητροπόλεως (6,66%) και Σολωμού (5,19%). Οι δρόμοι αυτοί αποτελούν ουσιαστικά τον κορμό των περιοχών που περιγράφηκαν προηγουμένως και κατά μήκος αυτών δημιουργούνται πιάτσες του συγκεκριμένου κλάδου.

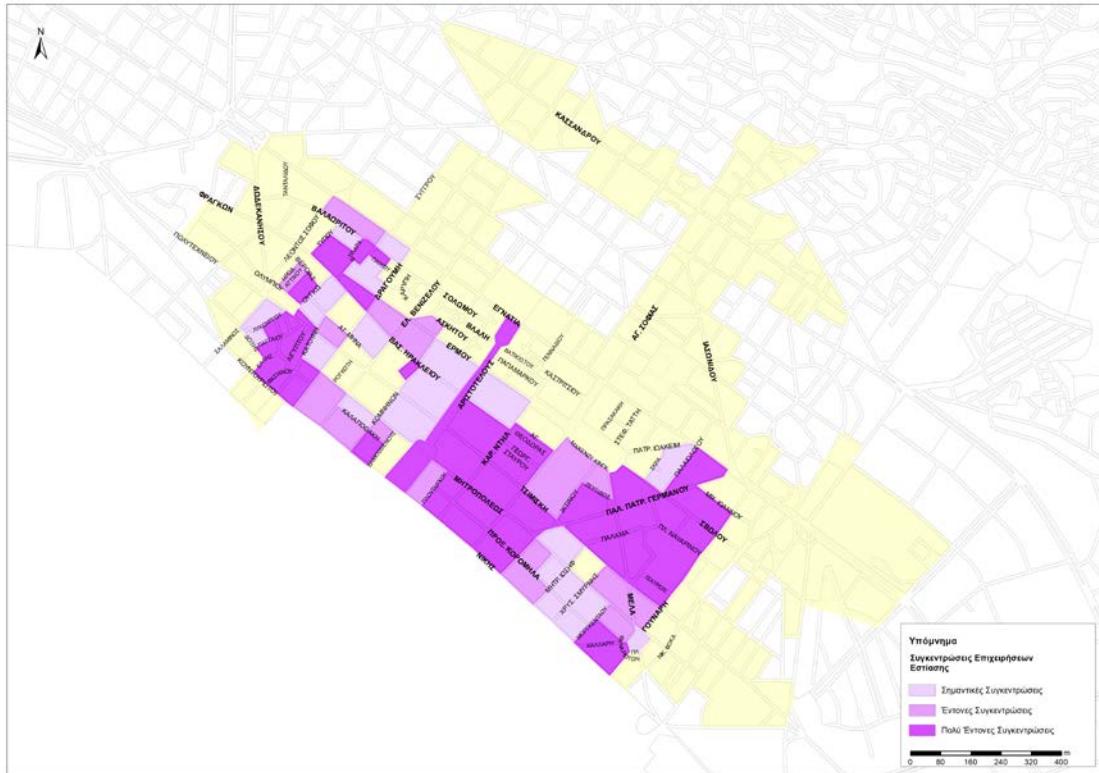
Χάρτης 4 : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης - Χωρικές συγκεντρώσεις ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΕΙΩΝ

Οι επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου κοσμημάτων και ρολογιών καλύπτουν μία μεγάλη έκταση του απογραφικού πεδίου, παρουσιάζοντας συνεχή χωρική δραστηριοποίηση. Λαμβάνοντας υπόψη και τα ποσοτικά δεδομένα ανά δρόμο είναι αρκετά εμφανές ότι δημιουργείται ένα νοερό «Ζ» από τις οδούς Εγνατία, Ελ. Βενιζέλου και Τσιμισκή (72 από τις 160 ενεργές επιχειρήσεις του κλάδου) γύρω από το οποίο εδρεύουν οι περισσότερες επιχειρήσεις του κλάδου. Συγκεκριμένα, περίπου ένα στα δύο καταστήματα κοσμημάτων (45,0%) βρίσκεται στους τρεις αυτούς εμπορικούς δρόμους.

Χάρτης 5 : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης - Χωρικές συγκεντρώσεις επιχειρήσεων ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Ο παραπάνω χάρτης απεικονίζει τις συγκεντρώσεις των επιχειρήσεων του κλάδου της «Εστίασης». Είναι εμφανές από την εικόνα του χάρτη ότι παρουσιάζονται πολύ έντονες συγκεντρώσεις επιχειρήσεων εστίασης σε αρκετά μεγάλο μέρος του απογραφικού πεδίου. Τα ποσοτικά στοιχεία επιβεβαιώνουν τη σημασία του κλάδου της εστίασης στο εμπορικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, καθώς ο εν λόγω κλάδος αντιπροσωπεύει το 17,45% των καταγεγραμμένων ενεργών επιχειρήσεων του απογραφικού πεδίου.

Ως προς τη χωρική τους κατανομή, οι επιχειρήσεις εστίασης εμφανίζουν σημαντική πυκνότητα σε αρκετές περιοχές του εμπορικού κέντρου. Η μεγαλύτερη συνεχής περιοχή αφορά τα οικοδομικά τετράγωνα από την Αριστοτέλους έως τη Γούναρη και από τη Νίκης έως τη Σβώλου. Η συγκεκριμένη περιοχή συμπίπτει αρκετά με την πιάτσα που ορίστηκε για τον κλάδο της ένδυσης-υπόδησης με τη διαφορά ότι συμπεριλαμβάνει και επιπλέον οικοδομικά τετράγωνα ανατολικότερα της Μελά.

Μία δεύτερη περιοχή με πολύ έντονες συγκεντρώσεις επιχειρήσεων εστίασης, η οποία συμπίπτει ως ένα σημείο με πιάτσα καταστημάτων ένδυσης-υπόδησης είναι αυτή στο βορειοδυτικό τμήμα του απογραφικού πεδίου και συγκεκριμένα στο κεντρικό κομμάτι της Βαλαωρίτου.

Τέλος, εμφανής στο χάρτη είναι η πιάτσα που διαμορφώνουν οι επιχειρήσεις εστίασης επί και γύρω από την πλατεία Κατούνη, στην παραδοσιακή πιάτσα εστίασης της πόλης, τα «Λαδάδικα».

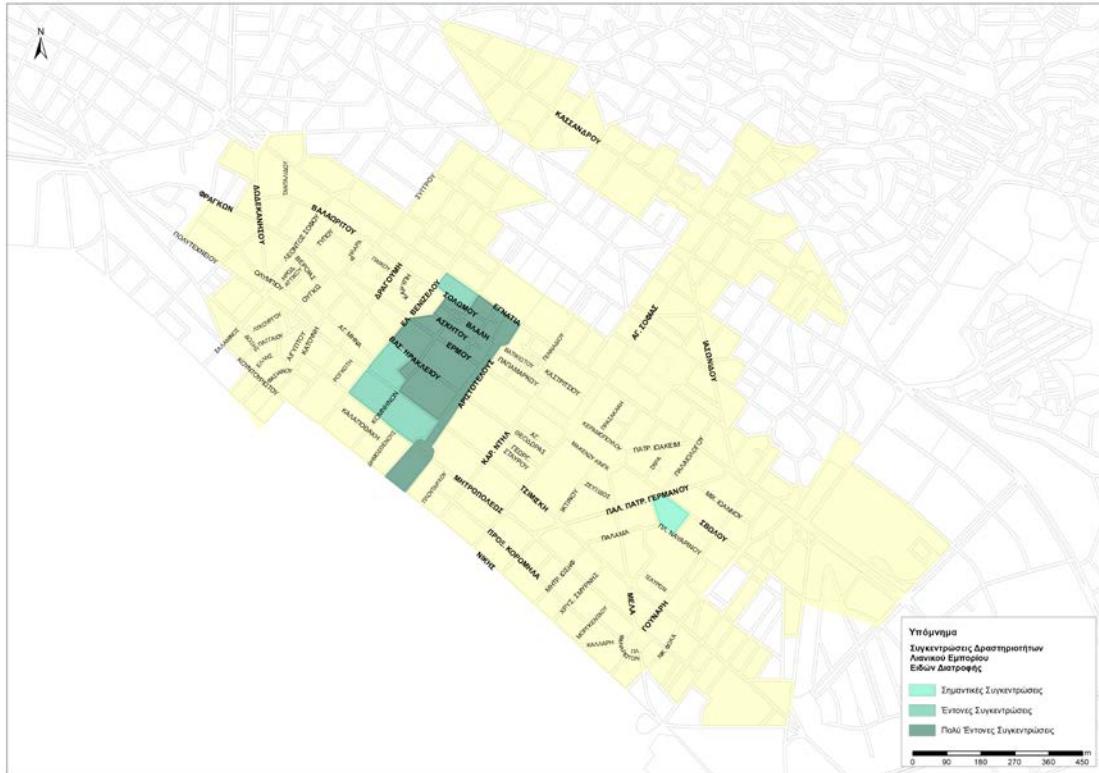

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χάρτης 6 : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης - Χωρικές συγκεντρώσεις επιχειρήσεων ΤΡΟΦΙΜΩΝ -ΠΟΤΩΝ

Σε αντίθεση με τις άλλες κατηγορίες, η περίπτωση του κλάδου των «τροφίμων-ποτών», όπως επιβεβαιώνεται και στην τωρινή καταγραφή (Σεπτέμβριος 2018), εμφανίζει ιδιαίτερα χωρικά χαρακτηριστικά. Πιο συγκεκριμένα, ο χάρτης των εμπορικών επιχειρήσεων τροφίμων αποτυπώνει ανάγλυφα την περίπτωση της εμπορικής «πιάτσας». Στον χάρτη, ξεχωρίζει με έντονο πράσινο χρώμα το τετράγωνο μεταξύ των κεντρικών οδών Εγνατίας, Ελευθερίου Βενιζέλου, Βασιλέως Ηρακλείου και Αριστοτέλους. Την καρδιά της πιάτσας τροφίμων αποτελούν δύο μικροί σε έκταση δρόμοι, η Ασκήτου και η Βλάλη, όπου εκεί εδρεύει το 12,28% των επιχειρήσεων τροφίμων-ποτών. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι παρά το κλείσιμο για ανακαίνιση της στεγασμένης αγοράς τροφίμων Μοδιάνο, γεγονός που επιδείνωσε την επιμέρους παρουσία του κλάδου των τροφίμων στις ενεργές επιχειρήσεις, το χωρικό αποτύπωμά του παραμένει ισχυρό και ιδιαίτερα χωρικά εστιασμένο.

Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι πολύ σημαντικό ποσοστό (12,87%) συγκεντρώνει και η Λεωφόρος Βασιλίσσης Όλγας, αλλά λόγω της έκτασής

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

της υπάρχει μεγάλη διασπορά των επιχειρήσεων και δεν μπορεί να οριοθετηθεί ως «πιάτσα» με τη δεδομένη μεθοδολογία.

B. Η καταγραφή των λουκέτων

Στο πλαίσιο της απογραφής του εμπορικού κέντρου, καταμετρήθηκαν συνολικά όλες οι κλειστές επιχειρήσεις στον οριζόμενο ερευνητικά χώρο του εμπορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης.

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της καταγραφής χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη ακολουθώντας την εξής δομή:

- Παρουσίαση των συγκεντρωτικών δεδομένων των κλειστών επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου στο πλαίσιο της απογραφής
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων της απογραφής των κλειστών επιχειρήσεων σε βασικούς εμπορικούς δρόμους του απογραφικού πεδίου.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

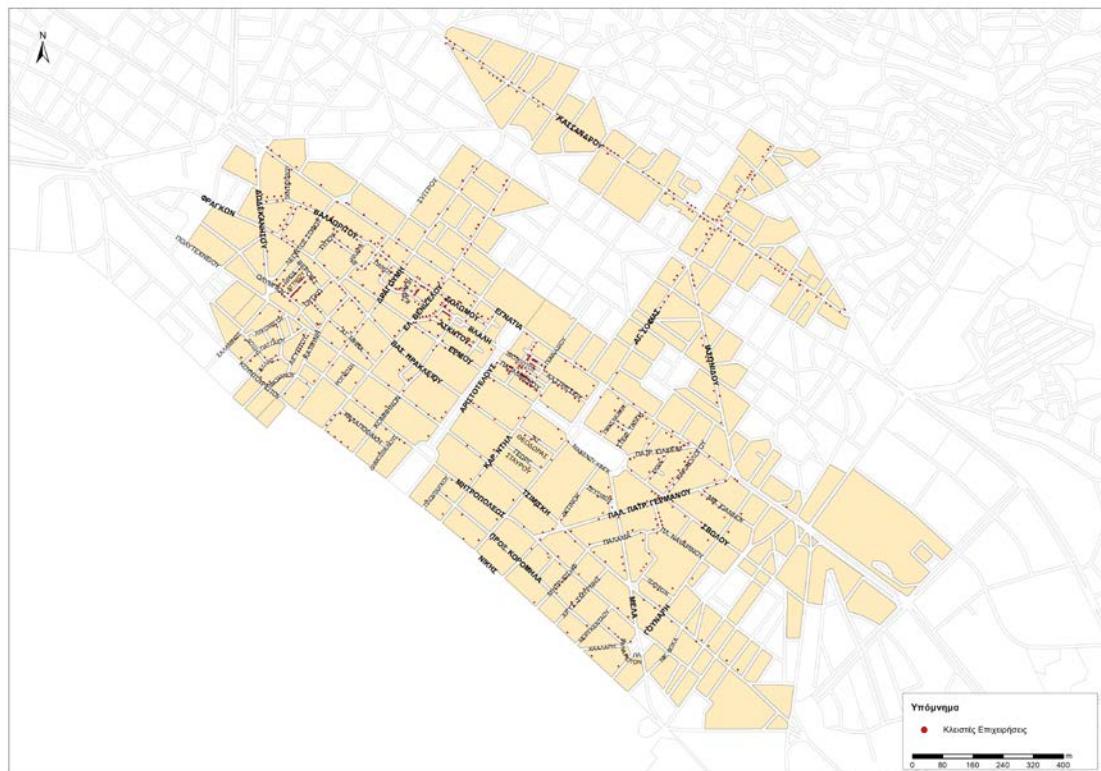
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

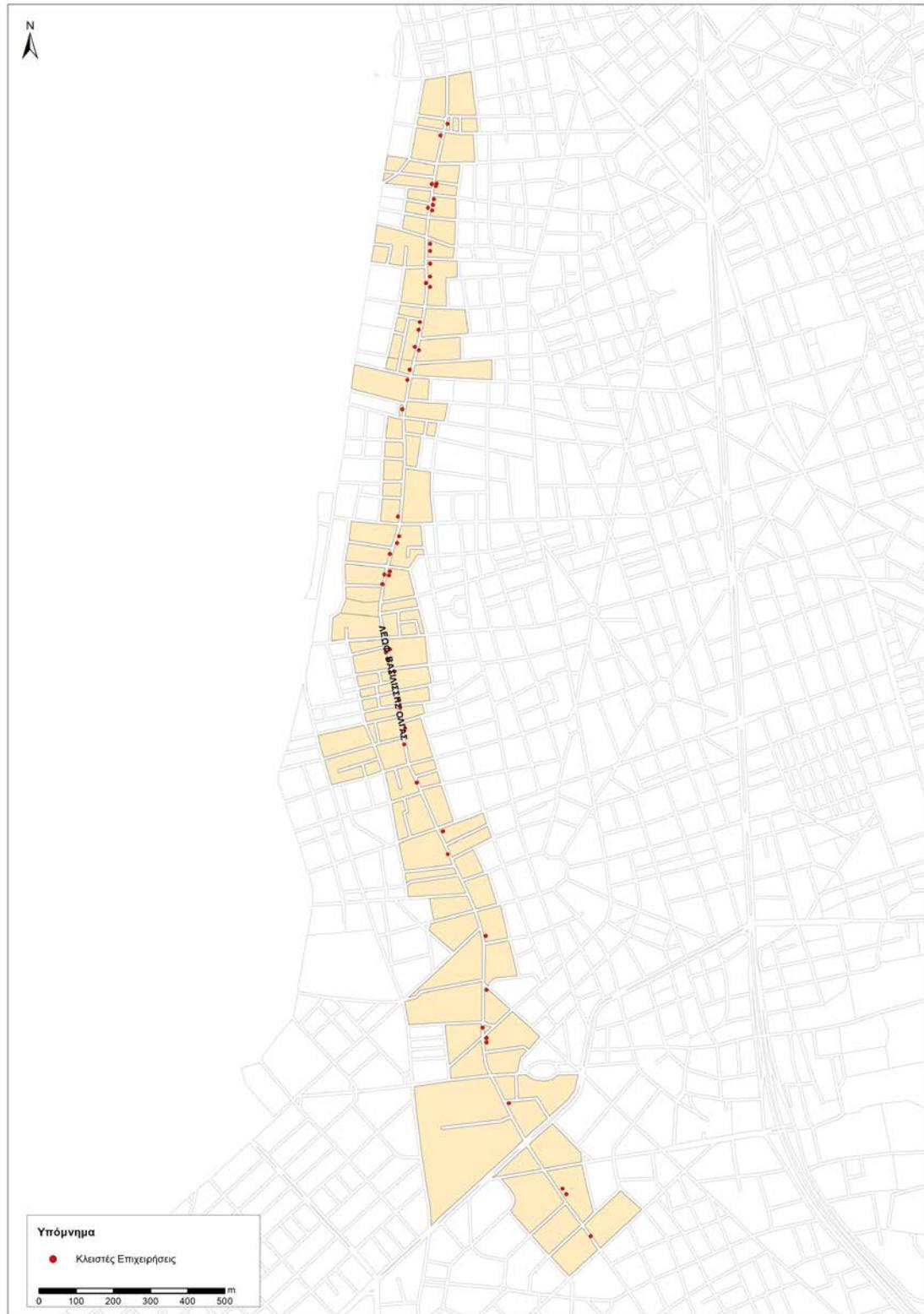
B.1. Συγκεντρωτικά δεδομένα των κλειστών επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου

Στο πλαίσιο της απογραφής του εμπορικού κέντρου, καταμετρήθηκαν όπως και στις προηγούμενες καταγραφές, συνολικά όλες οι κλειστές επιχειρήσεις στον οριζόμενο ερευνητικό χώρο. Στους χάρτες (7 α & 7β) που ακολουθούν, τα «κόκκινα στίγματα» αναπαριστούν τα κλειστά καταστήματα, ή αλλιώς τα «λουκέτα» που καταγράφηκαν στο πεδίο απογραφής τη δεδομένη χρονική στιγμή, στην εμπορική αγορά της Θεσσαλονίκης και στη Βασιλίσσης Όλγας.

Χάρτης 7α : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης- Κλειστές επιχειρήσεις

Χάρτης 7β : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης-Βασιλίσσης Όλγας - Κλειστές επιχειρήσεις

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε αριθμούς, από την απογραφή του εμπορικού κέντρου προκύπτει ότι σε σύνολο **5.339** επιχειρήσεων /επαγγελματικών στεγών, οι **1.483** είναι κλειστές. Η αναλογία των «λουκέτων» ως προς το σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας διαμορφώνεται με βάση την τωρινή απογραφή στο **27,8%**.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ			
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ	ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018	5.339	1.483	27.8%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2018	5.342	1.404	26,3%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017	5.331	1.410	26,4%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2017	5.331	1.390	26,1%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016	5.336	1.426	26,7%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2016	5.301	1.414	26,7%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015	5.252	1.407	26,8%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2015	5.144	1.355	26,3%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014	4.909	1.279	26,1%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2014	5.089	1.328	26,1%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2013	4.940	1.411	28,6%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2013	4.614	1.005	21,8%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012	5.157	1.386	26,9%

Παρατηρώντας τα στοιχεία και των δεκατριών καταγραφών διαπιστώνεται ανάσχεση της τάσης σταθεροποίησης του ποσοστού των κλειστών καταστημάτων που καταγράφεται την περίοδο Μάρτιος 2014-Μάρτιος 2018. Στην παρούσα καταγραφή, παρατηρείται μία εκτίναξη του ποσοστού των κλειστών καταστημάτων κατά 1,5%, διαμορφώνοντας τη δεύτερη δυσμενέστερη εικόνα (μετά από αυτή του Σεπτεμβρίου του 2013) που έχει καταγραφεί στην πόλη. Ωστόσο θα πρέπει να διερευνηθεί σε μελλοντικές καταγραφές το αν και κατά πόσο η εικόνα αυτή είναι παράγωγο κάποιων ειδικών/περιστασιακών συνθηκών (κλείσιμο αγοράς Μοδιάνο) ή κάτι περισσότερο μόνιμο.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

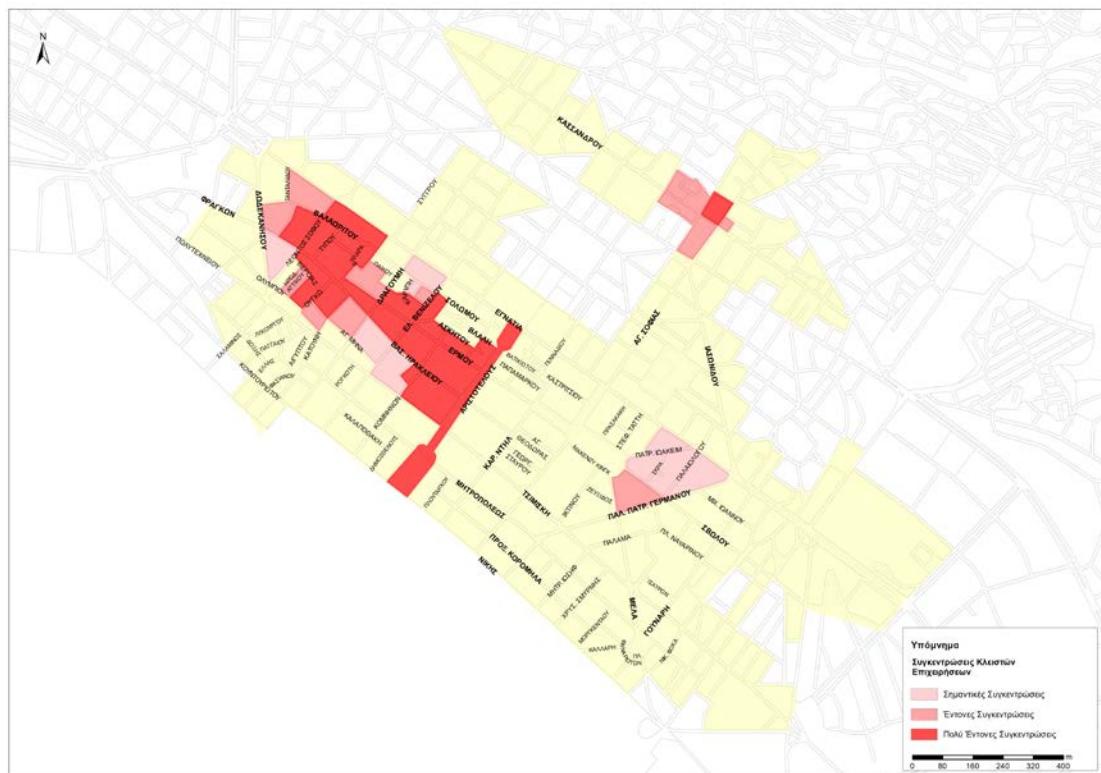
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η χαρτογράφηση των κλειστών επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου αναδεικνύει ότι το φαινόμενο των «λουκέτων» υπακούει και αυτό, όπως και η εμπορική δραστηριότητα, σε χωρικά πρότυπα.

Περισσότερο ενδεικτικός όμως ως προς τη χωρική κατανομή των «λουκέτων» είναι ο χάρτης 8 που αποτυπώνει τις συγκεντρώσεις των κλειστών καταστημάτων με αντίστοιχης έντασης χρωματική απόχρωση.

Χάρτης 8 : Εμπορική αγορά Κέντρο Θεσσαλονίκης - χωρικές συγκεντρώσεις κλειστών επιχειρήσεων

Στον παραπάνω χάρτη φαίνεται ότι οι κενές επαγγελματικές στέγες εμφανίζουν πολύ έντονες συγκεντρώσεις κυρίως στο βορειοδυτικό τμήμα του απογραφικού πεδίου. Στο πολύγωνο που ορίζεται κατά προσέγγιση από την Εγνατία, τη Λεωφόρο Δωδεκανήσου, την Πολυτεχνείου και την Αριστοτέλους. Πιο συγκεκριμένα σε οικοδομικά τετράγωνα που η μία τους τουλάχιστον πλευρά είναι σε κάποιον από τους επόμενους δρόμους, Βασιλέως Ηρακλείου, Βαλαωρίτου, Ερμού και Ολυμπίου.

Επίσης, εντοπίζεται άλλη μία «πιάτσα λουκέτων» στα οικοδομικά τετράγωνα της διασταύρωσης Αγίας Σοφίας και Κασσάνδρου.

B.2. «Κεντρικοί εμπορικοί δρόμοι με ρεκόρ κλειστών επιχειρήσεων»

Για την εμπορική αγορά της Θεσσαλονίκης παρουσιάζεται η αναλογία των κλειστών επιχειρήσεων σε διαχρονική σειρά έντεκα καταγραφών, από το Σεπτέμβριο του 2012 έως και σήμερα, των εμπορικών δρόμων με μέσο πλήθος επιχειρήσεων μεγαλύτερο του 60.

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ* ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ													
	Σ-12	M-13	Σ-13	M-14	Σ-14	M-15	Σ-15	M-16	Σ-16	M-17	Σ-17	M-18	Σ-18
Αγίας Σοφίας	35,7	25,7	39,3	39,2	39,2	38,6	37,3	38,8	41,8	40,4	42,0	41,3	41,8
Αριστοτέλους	2,0	9,3	11,3	12,3	5,5	9,2	5,3	5,2	6,4	8,9	6,4	7,7	7,7
Βαλαωρίτου Αριστοτέλους	43,2	34,8	36,9	37,9	40,8	42,3	40,6	38,1	36,5	34,0	34,7	35,4	39,4
Βασιλέως Ηρακλείου	29,7	21,2	36,8	26,5	26,5	26,7	26,7	24,4	25,2	23,9	24,8	25,9	27,6
Βενιζέλου Ελευθέριου	25,8	19,0	21,4	22,5	20,6	17,7	17,5	16,8	17,8	21,7	20,6	19,9	20,7
Γούναρη Δημητρίου	9,0	11,5	12,8	11,2	11,4	7,7	8,6	8,6	12,8	7,3	9,2	9,3	10,2
Δραγούμη Ιωνος	27,6	23,7	31,3	33,3	28,4	30,4	25,3	23,4	28,8	23,9	23,7	25,0	25,9
Εγνατία	22,6	20,0	17,9	16,8	19,6	16,4	15,6	17,5	16,8	15,3	16,6	18,0	18,3
Ερμού	21,8	11,4	20,6	15,8	20,0	15,5	17,5	19,3	19,9	19,0	20,0	22,5	23,1
Ιασονίδη Λεωνίδα	33,3	27,3	22,2	24,4	32,1	32,9	32,9	30,4	28,0	27,2	32,1	27,2	30,9
Κασσάνδρου	42,2	38,5	43,0	47,8	52,5	49,8	49,8	50,2	50,5	52,3	51,2	51,1	52,9
Λεωφόρος Βασιλίσσης Όλγας	19,7	18,8	24,9	18,7	17,6	16,2	17,2	17,1	17,1	16,8	17,0	14,4	14,4
Λεωφόρος Δωδεκανήσου	41,1	34,4	33,3	29,6	22,4	24,6	30,8	36,9	32,3	29,2	30,8	29,2	30,8
Μελά Παύλου	17,2	17,8	21,9	16,7	17,3	16,9	15,8	11,5	14,3	10,8	12,0	9,6	10,8
Μητροπόλεως	17,3	12,6	13,6	6,6	8,3	12,0	10,8	11,4	9,5	12,7	9,7	8,6	11,3
Παλαιών Πατρών Γερμανού	21,2	17,6	26,3	19,4	17,4	19,4	19,1	21,1	14,4	14,4	15,6	13,1	17,2
Πρόξενου Κορομηλά Λάμπρου	19,0	13,1	15,8	11,3	9,8	8,5	11,5	14,6	13,7	10,6	14,9	11,7	7,4
Σβύλου Αλεξάνδρου	21,6	20,3	22,5	14,9	13,5	10,7	13,2	18,7	22,4	19,7	11,8	13,2	17,1
Σολωμού Διονυσίου	12,8	13,9	43,4	14,6	20,3	15,4	17,5	16,5	19,0	21,3	21,3	21,3	28,8
Τσιμισκή Ιωάννη	19,9	12,1	11,6	8,1	5,0	7,4	8,1	8,0	8,9	9,3	8,3	9,6	12,0

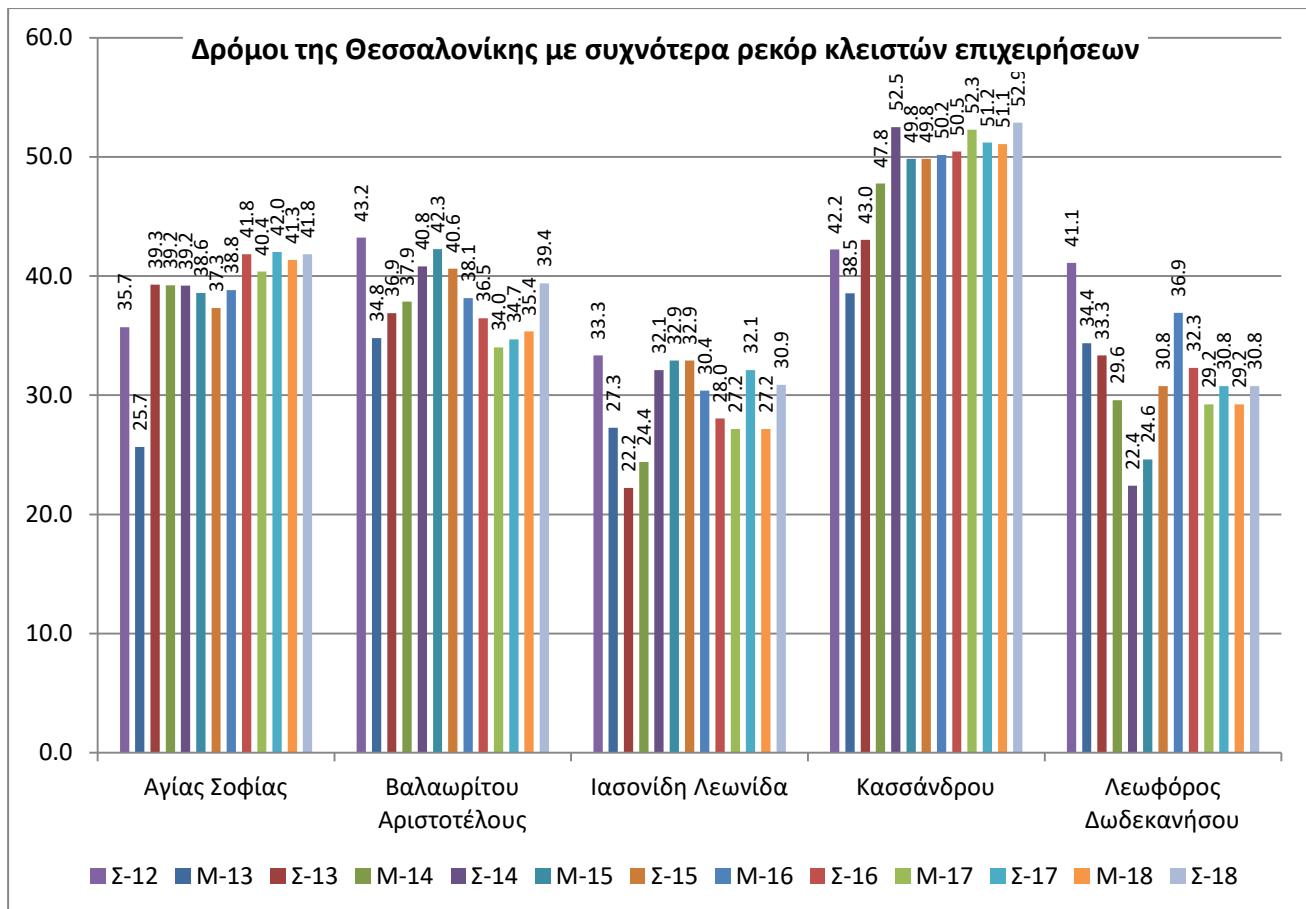
Δρόμοι με πλήθος επιχειρήσεων >60

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ένα βασικό συμπέρασμα από την παρατήρηση του παραπάνω γραφήματος είναι ότι σε όλους τους απεικονιζόμενους δρόμους καταγράφονται σημαντικές αυξήσεις των κλειστών καταστημάτων, με εξαίρεση την Αγίας Σοφίας που η εικόνα της παραμένει αμετάβλητη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Η παρούσα έρευνα, όπως και εκείνη των προηγούμενων έξι καταγραφών (από το Σεπτέμβριο του 2014 και έπειτα), πραγματοποιείται σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου και με τη χρήση απογραφικών καρτελών για κάθε οικοδομικό τετράγωνο (βλ. εικόνα 1). Η μέθοδος έχει επιλεχθεί για την εξάλειψη λαθών που οφείλονται σε διπλοεγγραφές γωνιακών καταστημάτων¹.

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΡΤΕΛΑ

Με τη μέθοδο της απογραφής ανά οικοδομικό τετράγωνο, και παρά το ότι αποδείχτηκε περισσότερο χρονοβόρα καθώς η καταγραφή και η

¹ Ή εώς σήμερα ερευνητική εμπειρία κατέδειξε ότι η ολοκλήρωση της καταγραφής δρόμο-δρόμο(η οποία χρησιμοποιήθηκε στις καταγραφές από το Σεπτέμβριο του 2012 έως και το Μάρτιο του 2014), είχε σαν αποτέλεσμα την αυξημένη πιθανότητα δημιουργίας σύγχυσης στους ερευνητές που σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε ότι όταν έφταναν σε κάποιον κάθετο με γωνιακό κατάστημα βρέθηκε ότι απογράφουν ξανά το ίδιο κατάστημα. Παράγοντες που ενίσχυαν την πιθανότητα εμφάνισης τέτοιων λαθών ήταν η χρονική απόσταση που υπήρχε μεταξύ των δύο καταγραφών, αλλά και η αποσπασματική εικόνα της περιοχής. Επιπλέον, το λογισμικό που είχε σχεδιαστεί για τις καταγραφές, για λόγους ασφαλείας, επέτρεπε περιορισμένη πρόσβαση στις ήδη υπάρχουσες καταγραφές (και μόνο εκείνες οι οποίες είχαν καταχωριθεί τη συγκεκριμένη μέρα) οπότε στην ουσία ο καταγραφέας δεν είχε εικόνα του αν είχε καταγράψει τη συγκεκριμένη επιχείρηση κάποια προηγούμενη μέρα.

καταχώρηση γίνεται σε δύο διαφορετικές φάσεις και όχι επιτόπου στο πεδίο, εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή εξάλειψη διπλοεγγραφών.

Επιπλέον, με την παρούσα μεθοδολογία απογραφής, ο προσδιορισμός της θέσης του κάθε σημείου πραγματοποιείται και αυτός σε δεύτερο χρόνο με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού γεωεντοπισμού (Terra Geocoder). Τα αποτελέσματα της εν λόγω διαδικασίας είναι περισσότερο ακριβή από το στίγμα εντοπισμού που παρέχουν τα κινητά τηλέφωνα² που είχαν χρησιμοποιηθεί στις προηγούμενες καταγραφές. Με δεδομένα λοιπόν, το βέλτιστο γεωγραφικό προσδιορισμό της κάθε επιχείρησης, την αμφιμονοσήμαντη αντιστοίχησή της σε ένα συγκεκριμένο Οικοδομικό Τετράγωνο αλλά και τη σχεδόν πλήρη εξάλειψη των σφαλμάτων καταγραφής επιλέχθηκε (από το Μάρτιο του 2015 και ύστερα) ως μέθοδος υπολογισμού και αναπαράστασης των χωρικών συγκεντρώσεων η Hot Spot Analysis (Getis-Ord Gi*)³. Βασικό πλεονέκτημα της εν λόγω μεθόδου είναι το ότι παρουσιάζει τις συγκεντρώσεις σε επίπεδο Οικοδομικού Τετραγώνου και δεν είναι τόσο ευαίσθητη όσο μέθοδος που χρησιμοποιείτο μέχρι τότε (Kernel Density Estimation).

² Τα διαθέσιμα κινητά τηλέφωνα χρησιμοποιούν την τεχνολογία a-GPS που στην ουσία είναι ένα υποβοηθούμενο από τις κυψέλες κινητής τηλεφωνίας σύστημα γεωεντοπισμού. Η ακρίβεια του στίγματος εξαρτάται από το τι ορατότητα προς δορυφόρους υπάρχει στην περιοχή αλλά και από την ποιότητα του σήματος της κινητής τηλεφωνίας. Έτσι λοιπόν σε κεντρικές περιοχές με αρκετά υψηλά κτίρια (πχ κέντρο Αθήνας) που η ορατότητα είναι περιορισμένη η ακρίβεια του στίγματος μειώνεται.

³ Βλ. Παράρτημα II. «ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΕΓΩΝ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II :

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΕΓΩΝ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αναλυτικότερα, η μέθοδος υπολογισμού έχουμε επιλέξει συναντάται στη βιβλιογραφία ως δείκτης Getis-Ord Gi* ή ως Hot Spot Analysis. Τα αποτελέσματα που δίνει η παραπάνω ανάλυση μας επιτρέπουν την αναγνώριση περιοχών έντονης συγκέντρωσης δραστηριοτήτων. Η λογική της μεθόδου είναι ότι για να θεωρήσει ότι ένα τετράγωνο παρουσιάζει σημαντική συγκέντρωση, δεν αρκούν υψηλές τιμές μόνο εντός του οικοδομικού τετραγώνου αλλά απαιτούνται και υψηλές τιμές στα γύρω οικοδομικά τετράγωνα. Προκύπτει από τη σχέση

$$G_i^* = \frac{\sum_{j=1}^n w_{i,j} x_j - \bar{X} \sum_{j=1}^n w_{i,j}}{S \sqrt{\left[n \sum_{j=1}^n w_{i,j}^2 - (\sum_{j=1}^n w_{i,j})^2 \right] / (n-1)}}$$

Οπου

$$\bar{X} = \frac{\sum_{j=1}^n x_j}{n}$$

και

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n x_j^2}{n} - (\bar{X})^2}$$

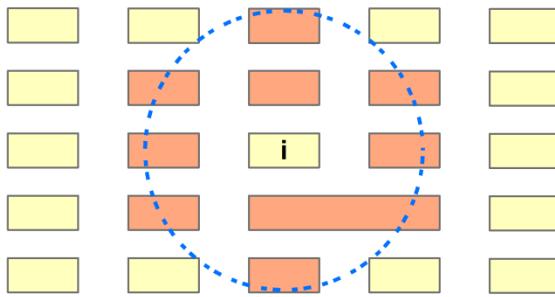
Όπου i το οικοδομικό τετράγωνο για το οποίο θα υπολογιστεί ο δείκτης, x_j το πλήθος των δραστηριοτήτων στο οικοδομικό τετράγωνο j και $w_{i,j}$ το χωρικό βάρος μεταξύ i και j και n το πλήθος των οικοδομικών τετραγώνων μίας περιοχής (Getis and Ord, 1992 και Ord and Getis, 1995). Όπως φαίνεται και από τις παραπάνω σχέσεις, για τον υπολογισμό του εν λόγω δείκτη είναι πολύ κρίσιμες οι παράμετροι n και $w_{i,j}$. Το πλήθος των ν οικοδομικών τετραγώνων τα οποία θα συνυπολογιστούν για την εξαγωγή του δείκτη εξαρτάται άμεσα από τη μέθοδο προσδιορισμού χωρικού βάρους που θα επιλεγεί. Για την προκειμένη περίπτωση και επειδή έχουμε να κάνουμε με συγκεντρώσεις επιχειρήσεων στον αστικό χώρο, επιλέξαμε ως προσδιοριστικό παράγοντα χωρικού βάρους την άμεση φυσική εγγύτητα μεταξύ των οικοδομικών τετραγώνων. Η άμεση φυσική εγγύτητα αποδίδει αρκετά καλύτερα την έννοια της πιάτσας και λαμβάνει υπόψη τις πιθανές ιδιομορφίες του αστικού χώρου, γεγονός που δε συμβαίνει αν υιοθετήσουμε μία συγκεκριμένη απόσταση-κατώφλι υπολογισμού. Για καλύτερη κατανόηση της μεθόδου απόδοσης χωρικού βάρους (βλ. Σχήμα 2).

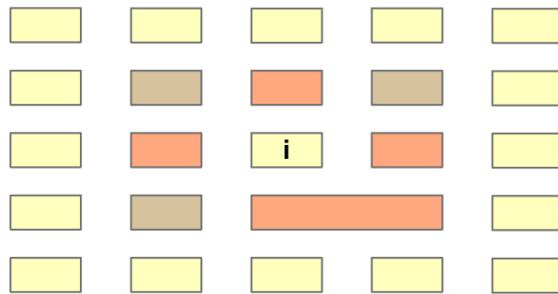
**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σχήμα 2.1: Οικοδομικά υπολογισμού δείκτη Gi
με απόδοση χωρικών βαρών βάσει της απόστασης-κατώφλι
από το οικοδομικό τετράγωνο i

Σχήμα 2.2: Οικοδομικά υπολογισμού δείκτη Gi
με απόδοση χωρικών βαρών βάσει της φυσικής γειτνίασης
με το οικοδομικό τετράγωνο i .
(Με έντονο χρώμα συμολίζονται οι άμεσοι γείνονες
ενώ με πιο αχνό οι δευτερεύοντες)

Σχήμα 1: Σχηματική αναπαράσταση της μεθόδου απόδοσης χωρικών βαρών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III:

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (ΣΤΑΚΟΔ2008) ΣΤΟ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΑΚΟΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
47.71	Λιανικό εμπόριο ενδυμάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα	691	17.92%
56.30	Δραστηριότητες παροχής ποτών	365	9.47%
56.10	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης	308	7.99%
47.78	Άλλο λιανικό εμπόριο καινούργιων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα	300	7.78%
47.72	Λιανικό εμπόριο υποδημάτων και δερμάτινων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα	195	5.06%
47.77	Λιανικό εμπόριο ρολογιών και κοσμημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα	160	4.15%
47.24	Λιανικό εμπόριο ψωμιού, αρτοσκευασμάτων και λοιπών ειδών αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής σε εξειδικευμένα καταστήματα	140	3.63%
96.02	Δραστηριότητες κομμωτηρίων, κουρείων και κέντρων αισθητικής	136	3.53%
47.73	Λιανικό εμπόριο φαρμακευτικών ειδών (φαρμακεία)	109	2.83%
47.75	Λιανικό εμπόριο καλλυντικών και ειδών καλλωπισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα	92	2.39%
47.11	Λιανικό εμπόριο σε μη εξειδικευμένα καταστήματα που πωλούν κυρίως τρόφιμα, ποτά ή καπνό	89	2.31%
47.51	Λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε εξειδικευμένα καταστήματα	88	2.28%
47.59	Λιανικό εμπόριο επίπλων, φωτιστικών και άλλων ειδών οικιακής χρήσης σε εξειδικευμένα καταστήματα	83	2.15%
47.29	Λιανικό εμπόριο άλλων τροφίμων σε εξειδικευμένα καταστήματα	79	2.05%
47.52	Λιανικό εμπόριο σιδηρικών, χρωμάτων και τζαμιών σε εξειδικευμένα καταστήματα	68	1.76%
47.54	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρικών οικιακών συσκευών σε εξειδικευμένα καταστήματα	61	1.58%
47.64	Λιανικό εμπόριο αθλητικού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα	44	1.14%
47.76	Λιανικό εμπόριο λουλουδιών, φυτών, σπόρων, λιπασμάτων, ζώων συντροφιάς και σχετικών ζωοτροφών σε εξειδικευμένα καταστήματα	43	1.12%
47.22	Λιανικό εμπόριο κρέατος και προϊόντων κρέατος σε εξειδικευμένα καταστήματα	42	1.09%
92.00	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	41	1.06%
47.21	Λιανικό εμπόριο φρούτων και λαχανικών σε εξειδικευμένα καταστήματα	35	0.91%

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤΑΚΟΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
47.61	Λιανικό εμπόριο βιβλίων σε εξειδικευμένα καταστήματα	30	0.78%
79.11	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	30	0.78%
47.23	Λιανικό εμπόριο ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων σε εξειδικευμένα καταστήματα	29	0.75%
74.20	Φωτογραφικές δραστηριότητες	24	0.62%
82.19	Αναπαραγωγή φωτοτυπιών, προετοιμασία εγγράφων και άλλες ειδικευμένες δραστηριότητες γραμματειακής υποστήριξης	24	0.62%
95.29	Επισκευή άλλων ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης	24	0.62%
47.26	Λιανικό εμπόριο προϊόντων καπνού σε εξειδικευμένα καταστήματα	22	0.57%
47.65	Λιανικό εμπόριο παιχνιδιών κάθε είδους σε εξειδικευμένα καταστήματα	21	0.54%
47.74	Λιανικό εμπόριο ιατρικών και ορθοπεδικών ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα	20	0.52%
18.12	Άλλες εκτυπωτικές δραστηριότητες	19	0.49%
47.42	Λιανικό εμπόριο τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα	18	0.47%
47.62	Λιανικό εμπόριο εφημερίδων και γραφικής ύλης σε εξειδικευμένα καταστήματα	18	0.47%
46.12	Εμπορικοί αντιτρόσωποι που μεσολαβούν στην πώληση καυσίμων, μεταλλευμάτων, μετάλλων και βιομηχανικών χημικών προϊόντων	17	0.44%
68.31	Μεσιτικά γραφεία ακινήτων	17	0.44%
53.20	Άλλες ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	14	0.36%
95.23	Επιδιόρθωση υποδημάτων και δερμάτινων ειδών	13	0.34%
96.01	Πλύσιμο και (στεγνό) καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων	13	0.34%
45.40	Πώληση, συντήρηση και επισκευή μοτοσικλετών και των μερών και εξαρτημάτων τους	12	0.31%
47.41	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακών μονάδων υπολογιστών και λογισμικού σε εξειδικευμένα καταστήματα	12	0.31%
96.09	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών π.δ.κ.α.	12	0.31%
43.21	Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις	11	0.29%
47.53	Λιανικό εμπόριο χαλιών, κιλιμών και επενδύσεων δαπέδου και τοίχου σε εξειδικευμένα καταστήματα	11	0.29%
47.79	Λιανικό εμπόριο μεταχειρισμένων ειδών σε καταστήματα	11	0.29%
61.20	Ασύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	11	0.29%
69.20	Δραστηριότητες λογιστικής, τήρησης βιβλίων και λογιστικού ελέγχου· παροχή φορολογικών συμβουλών	11	0.29%
85.41	Μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση	11	0.29%
96.03	Δραστηριότητες γραφείων κηδειών και συναφείς δραστηριότητες	10	0.26%
45.32	Λιανικό εμπόριο μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα	9	0.23%
47.25	Λιανικό εμπόριο ποτών σε εξειδικευμένα καταστήματα	9	0.23%

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΣΤΑΚΟΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
95.12	Επισκευή εξοπλισμού επικοινωνίας	9	0.23%
41.20	Κατασκευαστικές εργασίες κτιρίων για κατοικίες και μη	8	0.21%
45.20	Συντήρηση και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	8	0.21%
58.11	Έκδοση βιβλίων	8	0.21%
66.12	Δραστηριότητες σχετικές με συναλλαγές συμβάσεων χρεογράφων και αγαθών	8	0.21%
75.00	Κτηνιατρικές δραστηριότητες	8	0.21%
96.04	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία	8	0.21%
43.22	Υδραυλικές και κλιματιστικές εγκαταστάσεις θέρμανσης και ψύξης	7	0.18%
43.29	Άλλες κατασκευαστικές εγκαταστάσεις	7	0.18%
47.63	Λιανικό εμπόριο εγγραφών μουσικής και εικόνας σε εξειδικευμένα καταστήματα	7	0.18%
32.99	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες π.δ.κ.α.	6	0.16%
46.65	Χονδρικό εμπόριο επίπλων γραφείου	6	0.16%
47.89	Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	6	0.16%
52.10	Αποθήκευση	6	0.16%
61.10	Ενσύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	6	0.16%
85.53	Δραστηριότητες σχολών οδηγών	6	0.16%
45.11	Πώληση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων	5	0.13%
46.69	Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανημάτων και εξοπλισμού	5	0.13%
47.30	Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε εξειδικευμένα καταστήματα	5	0.13%
65.11	Ασφάλειες ζωής	5	0.13%
77.11	Ενοικίαση και εκμίσθωση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων	5	0.13%
94.99	Δραστηριότητες άλλων οργανώσεων π.δ.κ.α.	5	0.13%
95.11	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού	5	0.13%
95.21	Επισκευή ηλεκτρονικών ειδών ευρείας κατανάλωσης	5	0.13%
70.10	Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων	4	0.10%
85.59	Άλλη εκπαίδευση π.δ.κ.α.	4	0.10%
93.29	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	4	0.10%
74.30	Δραστηριότητες μετάφρασης και διερμηνείας	3	0.08%
85.52	Πολιτιστική εκπαίδευση	3	0.08%
86.22	Δραστηριότητες άσκησης ειδικών ιατρικών επαγγελμάτων	3	0.08%
43.39	Άλλες κατασκευαστικές εργασίες ολοκλήρωσης και τελειώματος	2	0.05%
46.66	Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανών και εξοπλισμού γραφείου	2	0.05%
71.11	Δραστηριότητες αρχιτεκτόνων	2	0.05%
71.12	Δραστηριότητες μηχανικών και συναφείς δραστηριότητες παροχής τεχνικών συμβουλών	2	0.05%

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤΑΚΟΔ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
73.11	Διαφημιστικά γραφεία	2	0.05%
74.10	Δραστηριότητες ειδικευμένου σχεδίου	2	0.05%
77.22	Ενοικίαση βιντεοκασετών και δίσκων	2	0.05%
14.13	Κατασκευή άλλων εξωτερικών ενδυμάτων	1	0.03%
35.14	Εμπόριο ηλεκτρικού ρεύματος	1	0.03%
46.38	Χονδρικό εμπόριο άλλων τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων	1	0.03%
47.43	Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού ήχου και εικόνας σε εξειδικευμένα καταστήματα	1	0.03%
49.41	Οδικές μεταφορές εμπορευμάτων	1	0.03%
49.42	Υπηρεσίες μετακόμισης	1	0.03%
52.29	Άλλες υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	1	0.03%
58.14	Έκδοση έντυπων περιοδικών κάθε είδους	1	0.03%
66.30	Δραστηριότητες διαχείρισης κεφαλαίων	1	0.03%
68.32	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης	1	0.03%
70.21	Δραστηριότητες δημοσίων σχέσεων και επικοινωνίας	1	0.03%
77.21	Ενοικίαση και εκμίσθωση ειδών αναψυχής και αθλητικών ειδών	1	0.03%
86.23	Δραστηριότητες άσκησης οδοντιατρικών επαγγελμάτων	1	0.03%
90.03	Καλλιτεχνική δημιουργία	1	0.03%
94.92	Δραστηριότητες πολιτικών οργανώσεων	1	0.03%

